

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samrådsspørgsmål Æ
Titel	Læringsplatforme
Målgruppe	BUU
Arrangør	BUU, Spørger: Lotte Rod (RV)
Taletid	6-7 minutter
Tid og sted	Torsdag den 24. juni 2021 kl. 10.00-11.00, FT lokale 2-133

Disposition

1. Spørgsmål
2. Undersøgelsen af lærernes digitale hverdag
3. Arbejdet med læringsplatforme skal være pædagogisk meningsfuld
4. Afslutning

1. Spørgsmål

- Tak til Lotte Rod for at stille mig de to spørgsmål.
- Jeg har været rundt i alle landets lærerkredse – umiddelbart inden der blev lukket ned i forbindelse med corona. De her to spørgsmål, som er blevet stillet i dag – og som samrådet handler om – afspejler i høj grad et af de vigtigste spørgsmål, som gik igen på samtlige af de møder, jeg dengang deltog i – nemlig spørgsmålet om læringsplatforme. Indimellem kan man have fornemmelsen af, at der i offentligheden og i særdeleshed på Christiansborg bliver debatteret rundt om folkeskolen, hvor det her spørgsmål, ifølge lærerne, er ret centralt – trods det ikke afspejles i den offentlige debat eller i debatten på Christiansborg. Derfor en ekstra tak for at tage det op, så vi kan få en god debat om dette.
- Jeg tror, at det er vigtigt at få kigget ordentligt på emnet, da det i forhold til diskussionen om frihed netop er her, man vil opleve en begrænsning i, hvad det er for en frihed man har i forhold til tilrettelæggelsen af undervisningen – både frihed i form af, hvad man har adgang til og hvor let tilgængelig tingene er.
- Begge ting er vigtige. Der selvfølgelig er forskel på, hvad der er praktisk muligt. Eksempelvis hvis man skal hente bøgerne et andet sted end på skolen, fordi skolerne ikke længere har bøger fysisk på skolerne – overfor at kunne vælge andet undervisningsmateriale end det som ønskes, fordi det er let tilgængeligt på læringsplatformene. Det er derfor et spørgsmål om to ting, henholdsvis, hvad der formelt er adgang til, og hvad der reelt er adgang til.

- Jeg er meget bekymret for, at der er mange skoler, som har valgt ikke at have deres egne bogsamlinger, og dermed kører alting digitalt. Jeg synes ikke, at det entydigt fremgår af forskningen, at det skulle være en god ide. Særligt for de elever, som ikke er så dygtige læsere, er jeg flere gange stødt på forskningsresultater, som viser, at det ikke er hensigtsmæssigt, at man ikke har en god gammeldags bog, da de kan være lettere at forholde sig til. Der er derfor noget, der tyder på, at vi ikke har ramt helt rigtigt, hverken i forhold til lærernes mulighed for at tilrettelægge undervisningen med det undervisningsmateriale som de finder mest relevant – og det synes jeg er meget principielt i forhold til, hvordan vi altid har drevet folkeskolen – og så den anden del, som er, om vi er sikre på, at børnene får det rigtige læringsudbytte, hvis der ikke er en blanding af forskellige typer af materialer, som lærernes har vurderet fagdidaktisk giver bedst mening.

2. Undersøgelsen af lærernes digitale hverdag

- Det er – som i alle andre sammenhænge – vigtigt, at vi kommer hele vejen rundt om emnet og bliver helt skarpe på, hvornår redskaber som læringsplatformene er en hjælp, og hvornår det blot er en tidsrøver.
- Jeg vil derfor gerne indlede med at dykke lidt længere ned i undersøgelsen om lærernes digitale hverdag, som artiklen henviser til.
- I december 2019 (F17) vedtog Folketinget, at regeringen skulle afdække lærernes digitale hverdag.
- Undersøgelsen viser, at lærernes vurdering af læringsplatformene er delt.
- Godt halvdelen (52 %) af lærerne i undersøgelsen oplever, at udbyttet af læringsplatformene står mål med den tid, der bruges, og at læringsplatformene

øger kvaliteten af undervisningen. Omvendt mener lidt under halvdelen (40 %), at læringsplatformene ikke står mål med tidsanvendelsen. Det, man efter min mening kan slå fast, er, at de 40 pct. skal have let adgang til at undervise på en anden måde, så det alene er dem, som mener, at tingene står mål med hinanden, der bruger læringsplatformene. Her er lidt vej fra, hvor vi er i dag til, at det også i den virkelige verden er realistisk. Men jeg synes, at det skal være målet, da vi altid i den danske folkeskole har haft tradition for, at det er læreren, der udvælger undervisningsmateriale og dermed skal have frihed til det.

- Undersøgelsen har også fokus på de andre digitale ressourcer, der fylder i lærernes hverdag, fx digitale læremidler og Aula.
- Set under ét mener 68 % af lærerne, at de digitale ressourcer letter deres arbejde, og 58 % er enige eller overvejende enige i, at det gør deres undervisning bedre. Særligt lærerne i udskolingens vurderer de digitale ressourcer positivt, og de bruger dem oftere end lærerne i indskoling og på mellemtrinnet. Indskolingslærere oplever til gengæld et lavere udbytte af at bruge læringsplatforme.
- Jeg tror, at vi af alt dette kan lære, at vi ikke kan lave en one-size-fits-all. Det har altid været pointen i folkeskolen, at det er læreren, der foretager vurderingen af undervisningsmaterialet, og skolebestyrelsen, der overordnet set træffer beslutninger, men i dagligdagen er det lærerne. Det tror jeg, at vi skal holde fast i og selvfølgelig vende tilbage til de punkter, hvor det ikke er praktisk muligt i dag.
- Med kortlægningen får vi endelig viden om, hvordan lærere oplever deres digitale hverdag, og hvordan det digitale spiller sammen med en god læring for eleverne. Selvom jeg ville ønske, at tilfredsprocenten var langt tættere på 100 - trods jeg heller ikke tror, at den var på 100 %, dengang vi havde amtscentralen

og måtte køre langt for at finde andet undervisningsmateriale end det, der lige var tilgængeligt. Det er dog et godt sted at starte, at vi nu ved, hvad vi har med at gøre.

3. Arbejdet med læringsplatforme skal være pædagogisk meningsfuld

- Jeg vil gerne understrege, at der ikke fra statens side stilles krav om, at skoler og lærere skal anvende læringsplatforme. Det er kommunerne og skolerne selv, der afgør, hvordan og hvor meget læringsplatformene anvendes.
- Dog stiller vi fra Folketingets side krav om, at skolerne udarbejder elevplaner, og at disse er digitalt understøttet. Dog ikke den konkrete form for digital understøttelse. Det er ikke et krav fra Christiansborg, men det sker i praksis ofte via en funktion i læringsplatformene – selv om det ikke er påkrævet lovgivningsmæssigt.
- Der er desværre eksempler på lange og uoverskuelige autogeneratede elevplaner i læringsplatformen. Det har aldrig været den politiske intention.
- Elevplaner kommer vi til at se nærmere på i forbindelse med et nyt evaluering- og bedømmelsessystem – både hvad angår indhold og it-understøttelse. Og i øvrigt har vi politisk aftalt, at der slet ikke er krav om elevplaner i det kommende skoleår. Evalueringen af elevplanerne viste, at det især er de elever, som har særlige vanskeligheder, at elevplanerne virker for, hvorfor der også er god grund til, at vi går ind og kigger der.
- Næsten alle kommuner og skoleledere stiller krav om, at lærerne skal bruge læringsplatformene. Og 53 % af kommuner og 81 % af skolerne stiller krav til

specifikke arbejdsopgaver, særligt til årsplaner, elevplaner, ugeplaner og planlægning af konkrete undervisningsforløb.

- Ligesom alle andre steder i samfundet er og bliver it og digitale ressourcer en del af en moderne hverdag. Det gælder selvfølgelig også i skolen.
- Men det er uholdbart, at et digitalt redskab, der er så udbredt, som læringsplatformene er, ikke giver den forventede nytte. Det er væsentligt, at alle rundt om skolen forstår, at det er de pædagogiske hensyn, men også behovet for gennemsigtighed, der skal styre det digitale – og ikke omvendt.
- Skal der skrues på noget – så skal det gøres klogt. Vi skal ikke lave et quick-fix, hvor vi risikerer at ødelægge mere, end vi gavner. Der var ikke negative politiske intentioner bag, hverken elevplaner eller den digitale understøttelse, selvom der har udviklet sig lidt anderledes end, hvad meningen var. Vi skal være nysgerrige på, hvad baggrunden for tallene i undersøgelsen er. Hvorfor vurderer stort set alle skolelederne, at lærerne skal bruge læringsplatforme? Der er en opfattelse af, at læringsplatforme kan bidrage med noget positivt, hvorfor vi også skal gå nysgerrigt og åbent til, hvad de kan bruges til, hvad de ikke kan bruges til, og hvor frihedsgraderne ligger. Det samme gælder for de digitale undervisningsmidler. Det er noget, vi skal drøfte grundigt i forligskredsen og snakke mere med parterne om.

4. Afslutning

- Balancen mellem regler, styring, ledelse og frihed til kommuner, skoler og lærere er også en mere generel dagsorden, som jeg ved at flere er interesserede i. Forligskredsen tog bl.a. hul på emnet, da corona satte ind igen. KL har sat det på dagsordenen, ligesom flere af jer peger på, at vi skal drøfte, hvordan vi får

organiseret rammerne omkring folkeskolen. Det er netop tanken bag velfærdsaftalerne, hvor Esbjerg og Holbæk kommuner gives omfattende frihedsgrader på folkeskoleområdet. Vi har i den forbindelse givet tilsagn om, at forsøget ikke skal stå til hindre for, at vi fortsat kan kigge på nogle af disse tematikker.

- Jeg tror, at vi skal øve os i at tage fælles drøftelser - både her på Christiansborg, og ikke mindst med folkeskolens centrale parter – det ved jeg, at den radikale ordfører er meget enig i, og også selv har taget initiativ til i radikalt regi – så vi sammen finder de løsninger, der udvikler folkeskolen i en positiv retning.
- Erfaringerne fra corona har vist, at ved at have en tæt og åben dialog kan vi finde de bedste løsninger til gavn for vores fælles skole.
- Derfor ser jeg også frem til vores første møde senere i dag i det nye udviklings- og samtaleprogram, som vi fra Regeringens side har taget initiativ til, som hedder *Sammen om skolen*, hvor vi sammen kan drøfte skolens udfordringer og udviklingsperspektiver. Det er selvfølgelig med henblik på, at vi får et tæt samarbejde om udviklingen af folkeskolen.
- Tak for ordet.